

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio XVI. De vsu, qui est actus voluntatis in comparatione ad ea quæ
sunt ad finem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

presentem spectat ad rationem superiorem: ergo oppositum habetur eius, quod intenditur ab Aug. & ipso. Ergo consensus in delectatione moraliam spectat ad rationem inferiorem.

¶ Ad evidentiam horum scito primo, quod cogitatio quandoque secundum se, hęc ratione ordinatur in aliqua alia operationem: quodque verò secundum se, hęc rationem ipsius ultimi operis. Dico autem secundum se, ad excludendum ordinem ex parte intentionis cogitantis. Tunc cogitatio habet ratione ultimi operis, quando ipsa ut cogitatio est, sumitur, prout. f. est inquisitio, vel cognitio veri, & huiusmodi. Tunc autem habet cogitatio ratione ordinari in aliud opus, quando ipsa ratione operis cogitanti sumitur: quia enim ratione cogitanti operis sumitur, propter ipsū opus secundum se est. Et quāvis ab hoc cogitante non exerceatur propter opus per se, exercetur tamen propter opus per se, quod est de fine, architectonica, seu principalis vocatur.

quod in ratione voluntas includitur, sicut supra dictum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod consensus in delectatione operis, pertinet ad superiorem rationem, sicut & consensus in opus: sed consensus in delectatione cogitationis, pertinet ad rationem inferiorem, sicut ad ipsam pertinet cogitare: & tamen de hoc ipso, quod est cogitare, vel non cogitare, in quantum consideratur ut actio quedā, habet iudicium superior ratio, & similiter de delectatione consequente: sed in quantum accipitur, ut ad actionem aliam ordinatum, sit pertinet ad inferiorem rationem.

Quod enim ad aliud ordinatur, ad inferiorem artem, vel potentiam pertinet quāvis finis, ad quē ordinatur: unde ars quæ est de fine, architectonica, seu principalis vocatur.

AD SECUNDVM dicendum, quod quæ actiones dicuntur voluntariæ, ex hoc quod eis consentimus, non oportet quod consensus sit cuiuslibet potentia, sed voluntatis, quia dicitur voluntariū, quæ est in ratione, sicut supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, quod ratio superior dicitur consentire, non solum quia secundum rationes aternas semper moueat ad agendum: sed etiam quia secundum rationes aternas non dissentit.

QVAESTIO XVI.

De usu, qui est actus voluntatis, in comparatione ad ea, quæ sunt ad finem.

DEINDE considerandum est de usu.

ET CIRCA hoc queruntur quatuor.

¶ Primo, Vtrum, Vti, sit actus voluntatis.

¶ Secundo, Vtrum cōueniat brutis animalibus.

¶ Tertio, Vtrum sit tantum eorum, quæ sunt ad finem, uel et finis.

¶ Quarto, De ordine usus ad electionem.

apta nata est habere talis delectatio secundum suum genus. Cum enim delectatio cogitanti operis, sit eiusdem rationis cum delectatione perpetrati operis, & differant tantum sicut imperfectum, & perfectum, & secundum se sit propter illam, si habet consensum in cogitationem, & operationem, habet consummatum consensum. Si autem in cogitationem tantum, habet imperfectum consensum eo modo, quo talpa est imperfecta in genere animalis: & secundum hoc dicitur deficere a finali sententia, quam scilicet secundum se apta nata est habere, & ad rationem inferiorem spectare, ut pote secundum se via ad aliud: & quod ad solam mulierem, id-

est inferiorem rationem spectat, quia scilicet deest consensus ille ordinans ad opus, qui spectat ad uirum, ut pote ultimus in genere agibilem. Secundum est, quod sit absque contradictione superioris rationis: & ex hoc habet rationem finalis sententia, ut peccati mortalis &c. ut patet in questione de ueritate, q. 15. ar. 4. ad 6. & 17. ita quod consensus iste in delectationem huiusmodi, & est rōnis in ferioris secundum se, quia est in id, quod secundum se est propter aliud opus, & de ficit a superiori rōne, quia nō est in opus, & est rationis in ferioris, ut participat superiorem, quia sit contra regulas aternas, illa non contradicente: & ut in responsione ad ultimum in litera dicitur, est rationis superioris, quia secundum rationes aternas non dissentit. Et hoc intēdit etiam Augustin. circa finem illius capituli, ubi propter coniunctione utriusque rationis in uno homine, totum hominem ex huiusmodi consensu damnandum concludit. Et est finalis sententia circa cogitanti operis solam delectationem, & non est finalis sententia de agendis, quæ restat ulterior sententia, quam apta nata est habere huiusmodi delectans cogitatio, scilicet de ordine ad exercendum opus propter quas duas finales sententias in litera, primo nominatur allegatis obiciendo uerbis, finalis sententia absolute, deinde descenditur ad finalem sententiā de agendis, & dicitur quod est consensus in opus. & sic patet, quod dicta litera consonant. Ad secundum uerò dubium dicendum est, quod procedit ex malo intellectu literæ. Per cogitare enim, ut est actio quedam, intendit author cogitationem secundum se: per illud uerò, ut in aliud ordinatur, intendit cogitationem propter cogitatum opus, ut exposuimus. Et uult, quod consensus in cogitationem secundum se, spectet ad rationem superiorem, quia est opus ultimum, ut patet de contemplatione. Consensus uerò in cogitationem propter opus cogitatum, spectet ad inferiorem, quia est secundum se uia ad aliud. Ita quod non ponit author in litera tres, sed duos tantum ordines, scilicet operis, & cogitationum. Et declarat, quod cogitationes secundum se, clauduntur sub ordine operum, ita quod contra opera non distinguuntur, nisi cogitationes ratione operis cogitanti, ut uia a terminis. Et de his uide in q. de ueritate, questione & articulo prædictis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum, Vti, sit actus voluntatis.

AD PRIMVM sic procedit. Vt, quod Vti, non sit actus uoluntatis. Dicit n. Aug. in 1. de u. do. chr. christ. quod Vti, est id, quod in usum uenit, ad aliud obtinendum referre: sed referre aliquid ad aliud, est rōnis, cuius est conferre, & ordinare: ergo Vti, est actus rōnis: nō ergo uoluntatis.

¶ 2. Præ. Dam. dicit, quod hō impetum facit ad operationē, & dicitur usus. Sed operatio pertinet ad potentiam executiuam: actus autem uoluntatis non sequitur actum executiuæ potentia, sed executio est ultimum. ergo usus non est actus uoluntatis.

¶ 3. Præ. Aug. dicit in lib. 83. q. Omnia quæ facta sunt, in usum hominis facta sunt, quia omnibus utitur ratio, iudicando ea quæ hominibus data sunt: sed iudicare de rebus a Deo creatis, pertinet ad rationem speculatiuam, quæ omnino separata uidetur a uoluntate, quæ est principium humanorum actuum: ergo uti non est actus uoluntatis.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit in 10. de Tri. Vti, est assumere aliquid in facultatem uoluntatis.

RESPON. Dicendum, quod usus rei alicuius importat applicationem rei illius ad aliquam operationem: unde & operatio, ad quam applicamus rem aliquam, dicitur usus eius, sicut equitare, est usus equi, & percutere, est usus baculi. Ad operationem autem applicamus & principia interiora agendi scilicet ipsas potentias animæ, uel membra corporis, ut intellectū ad intelligendum, & oculum ad uidentium: & res exteriores, sicut baculum ad percutiendum. Sed manifestum est, quod res exteriores non applicamus ad aliquam operationem, nisi per principia intrinseca quæ sunt potentia, aut habitus potētiarū,

ut exposuimus. Et uult, quod consensus in cogitationem secundum se, spectet ad rationem superiorem, quia est opus ultimum, ut patet de contemplatione. Consensus uerò in cogitationem propter opus cogitatum, spectet ad inferiorem, quia est secundum se uia ad aliud. Ita quod non ponit author in litera tres, sed duos tantum ordines, scilicet operis, & cogitationum. Et declarat, quod cogitationes secundum se, clauduntur sub ordine operum, ita quod contra opera non distinguuntur, nisi cogitationes ratione operis cogitanti, ut uia a terminis. Et de his uide in q. de ueritate, questione & articulo prædictis.

Art. 1. ad 1.

4. paulo
it medi
m. 7.
12. to.

7. in fin.

q. 6. m. 1.

12. cir
dec. 10. 3.

r. di. 1. q. 2.
ar. 2.
Ca. 2. & lib.
10. de Tric.
10. paulo a
princ. to. 3.
li. 2. Or. ho.
fid. 22.

Idem Au. 19.
de ciui. c. 4.

q. 3. in fin. 4.

Ca. 11. ante
med. to. 3.

q. 9. art. 1.

aut organa, quae sunt corporis membra. Ostensum est autem supra, quod uoluntas est quae mouet potentias animae ad uos actus, & hoc est applicare eas ad operationem. unde manifestum est, quod Vti, primo & principaliter est uoluntatis tanquam primi mouentis, rationis autem tanquam dirigentis: sed aliarum potentiarum tanquam exequentium, quae comparantur ad uoluntatem, a qua applicantur ad agendum, sicut infra ad principale agens. Actio autem proprie non attribuitur in se, sed principali agenti: sicut edificatio, adificatori, non autem instrumentis unde manifestum est, quod Vti, proprie est actus uoluntatis.

D. 1210.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod ratio quidem in aliud refert: sed uoluntas tendit in id, quod est in aliud relatum per rationem, & secundum hoc dicitur, quod Vti, est referre aliquid in alterum.

AD II. dicendum, quod Damascenus loquitur de usu secundum quod pertinet ad executiuas potentias.

AD TERTIVM dicendum, quod est ipsa ratio speculatiua applicatur ad opus intelligendi, uel iudicandi a uoluntate: & ideo intellectus speculatiuus uti dicitur, tanquam a uoluntate motus, sicut alia executiuarum potentiarum.

ARTICVLVS II:

Utrum Vti, conueniat brutis animalibus.

Supr. q. 11. art. 10. ad 4. Ca. 40. paulo post prim. cap. q. 11. art. 2.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod Vti, conueniat brutis animalibus. Frui enim est nobilius, quam uti, quia ut Augustinus dicit in 10. de Trin. Vtuntur eis, quae ad aliud referimus, quo fruendum est: sed frui conuenit brutis animalibus, ut supra dictum est: ergo multo magis conuenit eis Vti.

¶ 2. Praet. Applicare membra ad agendum, est uti membris: sed bruta animalia applicant membra ad aliud agendum, sicut pedes ad ambulandum, cornua ad percipiendum: ergo brutis animalibus conuenit Vti.

q. 30. circa medium, to mo 4. Ar. p. 1. art. 2.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in li. 83. q. Vti aliquid non potest, nisi animal, quod rationis est particeps.

RESPON. Dicendum, quod, sicut dicitur, est Vti, est applicare aliquid principium actionis ad actionem: sicut consentire, est applicare motum appetitiuum ad aliquid appetendum, ut dictum est. Applicare autem aliquid ad alterum non est nisi eius, quod habet super illud arbitrium: quod non est nisi eius, qui scit referre aliquid in alterum, quod ad rationem pertinet: & ideo solum animal rationale, & consentit, & utitur.

q. praeced. art. 2. 3.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Frui, importat absolutum motum appetitus in appetibile: sed Vti, importat motum appetitus ad aliquid in ordine ad alterum. Si ergo comparentur Vti, & Frui, quantum ad obiecta, sic Frui, est nobilior, quam Vti, quia id, quod est absolute appetibile, est melius quam id, quod est appetibile solum in ordine ad aliud. Sed si comparentur quantum ad uiam apprehensiuam precedentem, maior nobilitas requiritur ex parte usus, quia ordinare aliquid in alterum, est rationis: absolute autem aliquid apprehendere potest etiam sensus.

AD II. dicendum, quod animalia per sua membra aliquid agunt in se, in quantum natura, non per hoc, quod cognoscant ordinem naturae: bruta ad illas operationes. unum non dicuntur proprie applicare membra ad agendum, nec uti membris.

ARTICVLVS III.

Utrum usus possit esse etiam ultimi finis.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod usus possit esse etiam ultimi finis. Dicit enim Augustinus.

F in 10. de * Tri. Omnis qui fruitur, utitur: sed ultimo fine fruitur aliquis: ergo ultimo fine aliquis utitur. ¶ 2. Praet. Vti, est assumere aliquid in facultatem uoluntatis, ut * ibidem dicitur: sed nihil magis assumitur a uoluntate, quam ultimus finis, ergo usus potest esse ultimus finis.

Cap. 11. de uoluntate. mo 3. Loco moe proxime dicitur. paulo post princip. lib.

¶ 3. Praet. Hilarius dicit in 2. de * Tri. quod aeternitas est in Patre, species in imagine, id est, in Filio, usus in munere, id est, in Spiritu sancto: sed Spiritus sanctus cum sit Deus, est ultimus finis.

SED CONTRA est, quod dicit Augustinus in lib 83. * q. Deo nullus recte utitur: sed solus Deus est ultimus finis, ergo ultimo fine non est utendum.

q. 30. de proc. 2. b. ne com. 4.

RESPON. Dicendum, quod Vti, sicut dictum est, importat applicationem alicuius ad aliquid: quod autem applicatur ad aliud, se habet in ratione eius quod est ad finem. & ideo Vti, semper est eius, quod est ad finem, propter quod & ea sunt ad finem accommodata, utilia dicuntur, & ipsa utilitas interduum usus nominatur. Sed considerandum est, quod ultimus finis dicitur dupliciter. Uno modo simpliciter, & alio modo quod ad aliquem. Cum enim finis, ut supra dictum est, dicatur quodque quod res, quodque autem adeptio rei, uel possessio eius, sicut auaro finis est uel pecunia, uel possessio pecuniae, manifestum est quod simpliciter loquendo, ultimus finis est ipsa res. Non enim possessio pecuniae est bona, nisi propter bonum pecuniae: sed quod ad hunc adeptio pecuniae est finis ultimus: non enim quaeretur pecunia auarus, nisi ut habere eam. Ergo simpliciter loquendo & proprie, pecunia non aliquis fruitur, quia in ea ultimum finem constituit: sed in quantum refert eam ad possessionem, dicitur uti ea.

Art. 4.

q. 15. ad 3. L. 3. dicitur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Augustinus loquitur de usu coniter, secundum quod importat ordinem finis ad ipsam fruitionem, quam aliquis quaerit de fine.

q. 2. art. 1. 8.

q. 5. art. 1.

AD SECUNDVM Dicendum, quod finis assumitur in facultatem uoluntatis, ut uoluntas in illo quiescat. Vnde ipsa requies in fine, quae fructio est, dicitur hoc modo usus finis: sed id, quod est ad finem, assumitur in facultatem uoluntatis non solum in ordine ad usum eius, quod est ad finem, sed in ordine ad aliam rem, in qua uoluntas quiescit.

AD TERTIVM Dicendum, quod usus accipitur in uerbis Hilarii, pro quiete in ultimo fine, eo modo quo aliquis, communiter loquendo, dicitur uti fine ad obtinendum ipsum, sicut dictum est, unde Augustinus in 6. de * Tri. dicit, quod illa delectatio, felicitas uel beatitudo usus ab eo appellatur.

q. 2. art. 1. 8.

q. 5. art. 1.

In corp. 8 ad 1. Ca. 10. circa medium to mo 3.

ARTICVLVS IIII.

Utrum usus precedat electionem.

Super quest. decimaseptima articulu quartum.

AD QUARTVM sic proceditur. Videtur, quod usus precedat electionem. Post electionem enim nihil sequitur, nisi executio: sed usus cum pertineat ad uoluntatem, precedit executionem: ergo precedit etiam electionem.

¶ 2. Praet. Absolutum est ante relatum, ergo minus relatum est ante magis relatum: sed electio importat duas relationes, unam cuius quod eligitur ad finem, aliam uero ad id cui praeligitur: usus autem importat solam relationem ad finem: ergo usus est prior electione.

¶ 3. Praet. Uoluntas utitur aliis potestatiis, in quantum mouet eas: sed

Circa quaestiois decimaseptima articulum omissis primis tribus, aduerte, & memoriae commode dato distinctione duplicis habitudinis uoluntatis ad uoluntatem, quam id quod est ad finem. Est enim duplex haec habitudo diuersarum rationum, & tripliciter, ut in litera dicitur differunt. Primo, quia prima est, secundum quod uoluntatem est in uoluntate: secundum uero, secundum quod uoluntatem est in se realiter tendit. Secundo, quia prima

ma comparatur ad secundam, vt imperfectum ad perfectum : & a
properea ex prima itur ad secundam. Tertio, quia in prima per-
fectio attenditur, secundum quod perfectio cadit supra velle,
Tunc enim voluntas est perfecta in prima habitudine respectu fi-
nis, quando complete vult finem : & respectu eius quod est ad fi-
nem, quando complete vult illud. In se-
cunda vero, perfectio attenditur secundum
quod perfectio deter-
minat habere. Tunc enim voluntas est per-
fecta in secunda habi-
tudine respectu eius
quod est ad finem,
quando habet illud
realiter : & respectu fi-
nis, quando realiter
obtinere illum. Vnde
aliud est voluntatem
perfecte intendere, eli-
gere, velle, consentire,
&c. & aliud est ip-
sam perfecte habere
voluntatem, intendere, ele-
ctum, &c. Et quia hec
sunt diuersarum ratio-
num : ideo quan-
tumcumque creascit pri-
ma voluntatis perfe-
ctio, semper remanet
in sua imperfectione
respectu secundae, &
nunquam peruenit
ad secundam.

¶ Circa eisdem q.
reueniend quartum
articulum, notandum
occurrit, qd ex litera
haec, & superioribus,
tres ordines actuum
voluntatis colligun-
tur. Primus est secun-
dum lineam rectam,
& respectu eiusdem
obiecti. Secundus, se-
cundum reflexionem
super hunc, vel illu.
Tertius secundum ip-
sos reflexos inter se.
Iuxta primum ordi-
nem, duos scilicet motus
sic ordinatur. Pri-
mo appropinquatur fi-
nis, verbi gratia, diu-
na gloria. Secundus est
voluntas illius. Tertio imperfecta eius fruitio. Quarto intentio
eiusdem & hic finitur prima voluntatis habitu ad finem. Cum
enim praedicta insunt perfecte, habet in seipsa sine i. perfecte vult
finem. Et hinc inchoat prima quoque voluntatis habitu ad id,
quod est ad finem : intentio, n. ad id descendit praebet. Quinto igitur
est consilium de his, quae sunt ad finem. Sed quia consilium
voluntarium est, & a voluntate mouetur ratio ad consiliandum,
& haec motio vult vere est, & ideo quinto loco vt ratione ad co-
siliandum, locatur a S. Tho. in litera, dum in corpore articuli dicit. Sed
quia voluntas etiam quodammodo mouetur rationem, & vtitur ea, &c.
Et hinc sexto loco est consilium de his, quae sunt ad finem, verbi
gratia, de studio theologiae, bonitate morum, & similibus. Sep-
timo est consensus adhaerens conclusioni, puta quod ita placet.
Octavo est electio, praefrens alteri conclusionum, puta, bonitas e
moribus, & theologia alius scientiis, &c. Et hic, vt in litera dicitur, fini-
tur primo habitu voluntatis ad id, quod est ad finem habetur. n. tunc
in ea perfecte id, quod est ad finem i. perfecte vult id, quod est ad fi-
nem. Non est praecipit seu imperium, de quo est sequens qd, quo
praecipit electio executioni mandari. Et inchoat secunda habitu do
voluntatis ad id, quod est ad finem : quoniam iam incipit descende-
re ad hoc vt habet ipsum realiter. Decimo est vii, quo (vt in re-
sponione ad primum litera dicit) voluntas mouet potentias exe-
cutivas, applicas eas ad executionem, puta, pedes ad cundum ad
studium, & intellectum ad studendum, &c. Undecimo est executio ip-
sa a seculum per id quod est ad finem, ipsam finem, puta, per iter &
studium, &c. Dei glorificationem videre. Et sic duodecimo consum-
matur totus progressus fructione perfecta superueniente, quae, vt
dictu fuit, de sine habito realiter est. Iuxta secundum vero ordine

voluntas mouet etiam seipsam,
vt * dictum est: ergo etiam vtitur
seipsa, applicando se ad agendum :
sed hoc facit cum consentit: ergo
in ipso consensu est vltus : sed con-
sensus praecedit electionem, vt *
dictum est: ergo & vltus.

SED CONTRA est, quod *
Damasce. dicit, quod voluntas
post electionem impetum facit
ad operationem, & postea vti-
tur : ergo vltus sequitur electio-
nem.

RESPONDEO. Dicendum,
quod voluntas duplicem habitu
dinem habet ad volitum. Vnam
quidem, secundum quod est
quodammodo in volente per qua-
dam proportionem, vel ordi-
nem ad volitum. Vnde & res,
quae naturaliter sunt proportio-
natae ad aliquem finem, dicuntur
appetere illum naturaliter: sed
si habere finem, est imperfecte
habere ipsum. Omne autem im-
perfectum tendit in perfectionem:
& ideo tam appetitus naturalis,
quam voluntarius, tendit vt ha-
beat ipsum finem realiter, quod
est perfecte habere ipsum: & hec
est secunda habitudo voluntatis
ad volitum. Volitum autem non
solum est finis, sed id, quod est ad
finem: vltimum autem quod per-
tinet ad primam habitudinem volun-
tatis, respectu eius quod est ad fi-
nem, est electio: ibi. n. completur
proportio voluntatis, vt comple-
te velit id, quod est ad finem: sed v-
ltus ia pertinet ad secundam habitu-

quo lo cantur actus uoluntatis, ut reflectuntur supra seipfos (ut
in responione ad tertium di,) tres uoluntatis actus ad minus in-
ueniuntur in quolibet actu libero, & prioritas, & posterioritas in
hoc ordine attenditur, iuxta prioritatem, & posterioritatem illius
actus liberi supra quem cadunt ita q, ut in calce literae dicitur,
illi actus ordinati ad
id, quod est prius. i.
cadentes supra prio-
rem actum, sunt prio-
res seipsis cadentib?
supra posteriorem a-
ctum, verbi gratia, cu
aliquis consentit ac-
quirendis moribus,
sunt ibi iplicite tres
alii actus cadentes
supra illum consen-
sum, s. usus, consensio,
& electio. Nam uo-
luntas vtitur se ad co-
sentiendum, & con-
sentit se consentire.
& eligit consentire.
Et similiter cum exi-
gitur bonos mores, snt
iteru iplicite tres ide
actus. Nam uoluntas
vtitur se ad eligen-
dum, consentit ele-
ctioni, & eligit il-
lam. Et similiter acci-
dit cum vtitur ratio-
ne ad consilium, vel
executiuis potentiis
ad opus. Nam uolun-
tas consentit usui, e-
ligit usum, & vtitur
se ad uti. Et quia con-
sensus est actus natu-
raliter prior electio-
ne, ideo isti actus ca-
dentes supra consen-
sum, sunt priores se-
ipsis cadentib? supra
electionem. Et sic or-
dinantur isti actus
respectu diuersoru,
supra quae cadunt in
hoc secundo ordine
iuxta illorum, supra
quae cadunt, ordine.
Et inueniuntur im-
plicite, & reflexe. In
primo autem ordine
ordinantur respectu
eiusdem & explicite

dinem uoluntatis, qua tendit ad
consequendum rem uolitam. Vn-
de manifestum est, qd usus sequit
electionem, si tñ accipiatur usus,
s. m qd uoluntas vtitur executiua
potentia mouedo ipsam. Sed ga
uoluntas et quodammodo rōnem
mouet, & vtitur ea, pōt intelligi
usus eius, quod est ad finem, s. m
qd est in consideratiōe rōnis refe-
rentis ipsum in finem: & hoc mo-
do usus praecedit electionem.

AD PRIMUM ergo dicendum,
qd ipsam executionem operis pre-
cedit motio, qua uoluntas mouet
ad exequendum, sequitur autem
electionem: & sic cum usus perti-
neat ad praedictam motionem uo-
luntatis, medium est inter electio-
nem & executionem.

AD SECUNDUM dicendum, qd
id, quod est per essentiam suā re-
latum, posterius est absoluto: sed
id, cui attribuuntur relationes,
non oportet quod sit posterius:
immo quanto cā est prior, tanto
hēt relationes ad plures effectus.

AD TERTIUM dicendum, qd
electio praecedit usum, si referan-
tur ad idem. Nihil autem prohibet,
quod usus unius praecedat elec-
tionem alterius. Et quia actus volūta-
tis reflectuntur supra seipfos, in
quolibet actu uoluntatis pōt acci-
pi consensio, & electio, & usus: ut si
dicat, quod uoluntas consentit se e-
ligere, & consentiat se consentire,
& utit se ad consentiēdū & eligen-
dū, & semper isti actus ordinati
ad id, qd est prius, sunt priores.

¶ Et ad tertium dicendum, qd
electio praecedit usum, si referan-
tur ad idem. Nihil autem prohibet,
quod usus unius praecedat elec-
tionem alterius. Et quia actus volūta-
tis reflectuntur supra seipfos, in
quolibet actu uoluntatis pōt acci-
pi consensio, & electio, & usus: ut si
dicat, quod uoluntas consentit se e-
ligere, & consentiat se consentire,
& utit se ad consentiēdū & eligen-
dū, & semper isti actus ordinati
ad id, qd est prius, sunt priores.

¶ Et ad tertium dicendum, qd
electio praecedit usum, si referan-
tur ad idem. Nihil autem prohibet,
quod usus unius praecedat elec-
tionem alterius. Et quia actus volūta-
tis reflectuntur supra seipfos, in
quolibet actu uoluntatis pōt acci-
pi consensio, & electio, & usus: ut si
dicat, quod uoluntas consentit se e-
ligere, & consentiat se consentire,
& utit se ad consentiēdū & eligen-
dū, & semper isti actus ordinati
ad id, qd est prius, sunt priores.

¶ Super